

інформації, знаючого сфери використання і застосування отриманих даних з метою особистого розвитку та самовдосконалення.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу спрямована на реалізацію положень Концепції розвитку педагогічної освіти в Україні. Основним завданням є управління самостійною роботою студентів, формування спонукальних мотивів учіння, постановка цілей і завдань навчальної та наукової діяльності, їхня організація і контроль за результатами.

Досягнути визначеної мети можливо за умов впровадження особистісно орієнтованих технологій навчання, забезпечення мотивації студентів, створення матеріально-методичного забезпечення і розроблення раціональних механізмів наскрізного програмування і прогнозування самостійної роботи в процесі професійного становлення фахівця від виконання індивідуального навчально-дослідного завдання до курсової та дипломної роботи. При цьому необхідно враховувати особливості освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм підготовки всіх суб'єктів навчального процесу від молодшого спеціаліста до магістра в системі ступеневої освіти.

Організація самостійної роботи студентів забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни (підручник, навчальний посібник, конспект лекцій, практикум тощо). Сучасні підходи до організації навчального процесу з позицій компетентнісного підходу актуалізують необхідність планомірної, методологічно вивіреної роботи з формування у студентів компетенцій при орієнтації на самостійну роботу студента. Сьогодні самостійну роботу можна організувати на базі комп'ютерних та інформаційних технологій і здійснювати її реалізацію такими шляхами: електронний посібник, комп'ютерні навчальні програми, контролюючі програми, демонстративні програми, комп'ютерне моделювання, що підвищує інтерес та якість самоосвіти студентів.

Отже, самостійна робота як складовий компонент процесу навчання має розвивати у студента здатність використовувати знання, вміння і навички для пошуку, обробки й використання інформації у конкретній ситуації та для вирішення конкретних професійних проблем.

Тому самостійність і самостійна робота є невід'ємною складовою професійної компетентності фахівця, основи якої закладаються у процесі безпосереднього навчання у закладі вищої освіти.

Д. Ю. Бородін

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Одним із завдань проведення реформ у системі освіти відповідно до Болонської декларації є проблема безперервної освіти «самообразу»

особистості, яку неможливо розглядати окремо від питань керованої самостійної роботи студента.

Вирішення цієї проблеми можливе із застосуванням індивідуалізації та диференціації навчального процесу.

Аналіз літератури з проблеми індивідуалізації вищої освіти показав, що організація керованої самостійної роботи студента закладу вищої освіти повинна розглядатися як поетапний процес побудови індивідуальних освітніх маршрутів (ІОМ). Індивідуальний освітній маршрут – це шлях індивідуального руху студента в ході самоосвіти до «саморозвитого» фахівця.

Мета проходження студента по ІОМ – досягнення певного рівня освіченості (грамотності, функціональної грамотності, компетентності). Основним орієнтиром і регулятором процесу формування ІОМ має бути освітня програма, на яку накладаються індивідуальні особливості студента. Система взаємодії викладачів і студентів повинна забезпечувати технологічність і динамічність процесу побудови ІОМ.

Однак, як показують матеріали дослідження даного питання, у зв'язку зі сформованою педагогічною практикою, недостатньо орієнтованою на врахування індивідуальних особливостей і потреб студентів, концепція індивідуалізації вищої освіти наразі не набула значного практичного втілення. Викладач-предметник не має інформаційних і фізичних можливостей для систематичної, оперативної обробки величезних масивів даних з урахування його психофізіологічних особливостей та особистісних характеристик студентів. У зв'язку з цим визначається актуальність завдання визначення шляхів педагогічного супроводу «самоосвіти» студента викладачем конкретної навчальної дисципліни.

Модель педагогічного супроводу визначаємо як систему професійної діяльності викладача, спрямовану на створення психолого-педагогічних умов для успішного навчання, виховання і професійно особистісного розвитку студента на всіх етапах навчання. Вона заснована на взаємодії викладача та студента, з урахуванням його особливостей і можливостей. У педагогічному супроводі можуть бути виділені три взаємопов'язані компоненти:

- відстеження статусу студента і динаміки його особистісного розвитку в процесі навчання;
- створення умов для розвитку особистості студента і його успішного навчання;
- створення спеціальних умов для надання допомоги студентам, які мають проблеми в навчанні.

Як правило, особливості студентів виявляють викладачі. Врахування їхніх особливостей дає можливість викладачеві під час складання індивідуальної програми самостійної роботи студента застосовувати такі показники, як:

- мотиваційний, що враховує потреби і ціннісні орієнтації студента до отримання освіти;
  - цільовий, що містить формулювання цілей і завдань;
  - змістовний, що включає до себе основні змістовні модулі та додатковий навчальний матеріал для розвитку і поглиблення базових знань;
  - організаційний, що містить: плановані результати самостійної діяльності, можливі форми їхнього подання, форми і терміни контролю.
- Такий підхід до індивідуальної роботи зі студентом можливий лише при усвідомленій мотивації студента до навчання, розумінні своєї ролі і оцінки своїх можливостей при виконанні програми самоосвіти.

В. В. Семенова-Куліш

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У даний час важко уявити собі навчальний процес у закладі вищої освіти без застосування інформаційних технологій. При вивченні нарисної геометрії та інженерної графіки у багатьох студентів виявляються труднощі щодо уявлення просторових об'єктів. Тому раціональна організація лекцій та практичних занять має важливе значення для підвищення якості професійної підготовки фахівців.

Саме тут доцільно використовувати мультимедійні технології - новий спосіб подачі інформації. Мультимедійне середовище має низку переваг порівняно з традиційною формою навчання:

- дозволяє досягти максимальної інформативності занять (як лекцій, так і практичних). Демонстрація матеріалів дозволяє володіти увагою аудиторії і зосереджувати увагу студентів на головному. У будь-який момент демонстрацію можна зупинити, повторити, повернутися на кілька лекцій назад, знайти і відтворити потрібний фрагмент;
- підвищує ефективність подачі інформації за рахунок її доступності. При цьому викладач ефективніше використовує навчальний час, зосередивши увагу на обговоренні найбільш складних фрагментів навчального матеріалу;
- підвищує наочність, інтерес і мотивацію. Поєднання коментарів викладача з анімацією підвищує інтерес до нової теми;
- зводить до мінімуму кількість наочних посібників за допомогою об'єднання їх в одну презентацію.

Мультимедійне забезпечення занять дає можливість урізноманітнити ілюстративний матеріал завдяки використанню нових технологій, дозволяє студентам уявити і зрозуміти складний теоретичний матеріал. Заняття проходять більш різноманітно, викликаючи підвищений інтерес аудиторії,